

Előterjesztés

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének

2026. február 12-i rendes ülésére

Tarnay Frigyes emléktábla elhelyezéséről a Budapest I. kerület, Hunyadi János út 15. szám alatti lakóházra

A képviselő-testületi ülés formája: nyilvános ülésen tárgyalandó

Elfogadásához szükséges többség: egyszerű többség

Az előterjesztést előzetesen tárgyalja: Városfejlesztési Bizottság

1. ELŐTERJESZTÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

A Budapest I. kerület Hunyadi János út 15. szám alatti társasház tulajdonosi közössége emléktáblát kíván elhelyezni a Budapest I. kerület Hunyadi János út 15. szám alatti társasház (a továbbiakban: Társasház) utcai homlokzatán Tarnay Frigyes, az aranyvonat hőse emlékére, aki egykoron ebben a Társasházban élt családjával és kiemelt szerepe volt a II. világháborút követően a magyar aranytartalék hazamenekítésében. 2025. november 21. napján Nagy Krisztián Zoltán közös képviselő a Társasház nevében kérelemmel fordult Önkormányzatunkhoz annak érdekében, hogy a társasház saját költségén egy homlokzati emléktáblával emlékezhessenek meg Tarnay Frigyesről.

Tarnay Frigyes, születéskori nevén Puschmann Frigyes Elemér 1906. január 22-én született Magyaróváron. Tanulmányait a bécsi Világkereskedelmi Főiskolán folytatta, melynek elvégzése után 1932-ben a Magyar Nemzeti Bank Nemzetközi Valuta és Nemzetközi Kereskedelmi Osztályán kezdett el dolgozni. 1938-ban feleségül vette Tarnay Katalint, aki szintén a Magyar Nemzeti Bank alkalmazottja volt. 1942-ben a német megszállás alatt a vezetéknévüket biztonsági okokból Puschmann-ról Tarnay-ra, Tarnay Katalin családnevére változtatták.

Az aranyvonat hőse jelző a II. világháború alatti eseményekre utal, amikor a Magyar Nemzeti Bank dolgozói a nemzeti aranytartalékot, valamint egyéb értékeket menekítették Nyugat felé a szovjet és német megszállók elől. A 230 jegybanki dolgozó és családtagjaik (mintegy 700 ember), köztük Tarnay Frigyes az MNB akkori főellenőre és családja 1945-ben indult útnak Fertőbozról egy szerelvényen, amely a Bank több mint 30 tonnás aranykészletét, devizatartalékait, Mátyás király Corvináit és a méteretalon platinarúdját vitte magával. 1945. január 21-én és 25-én érkezett meg a két szerelvény a felső-ausztriai kis faluba, Spital am Phyrn-be, ahol az aranyat tartalmazó ládákat a helyi kolostor kriptájában helyezték el.

A háború utolsó napjaiban a vezetők az értékek nyugatra szállítását szerették volna, amiről el is kezdődtek a tárgyalások. Tarnay Frigyes, a nemzeti bank akkori főellenőre volt az egyik önként jelentkező, aki az életét kockáztatva Tuboly József kollégájával együtt elindult Salzburg felé.

Titkosított levelet vittek, melyben tudatták az amerikaiakkal, hogy Magyarország teljes aranykészletét Spitalban rejtették el, és szeretnék azt – kizárólag – megőrzésre átadni.

Az amerikaiakhoz azonban csak német ellenőrző pontokon keresztül lehetett eljutni. Igaz, a tisztségviselőknek volt útlevele, ám a háború elvesztését akkor már sejtő német katonákat így is kockázatos volt kijátszani. A küldetés végül sikerült, a levél célba ért: az akkor Salzburgban tartózkodó amerikai katonák így időben értesültek arról, hogy Magyarország aranykészletét kell megőrizniük. A levél tehát sikeresen célba ért, és az amerikaiak 1945. május 7-én megszállták Spital am Phyrn-t és az aranytartalékot Frankfurt am Main-ba szállították. A teljes aranykészlet hosszas tárgyalások után végül 1946 augusztusában érkezett vissza Magyarországra, és az 1946. augusztus 1-jén bevezetett forint aranyalapja lett 1982-ig. Tarnay Frigyes a történetek után soha nem tért vissza Magyarországra. Családjával Amerikába ment, ahol rövidesen elhunyt. Fiai ma is Amerikában élnek.

Arra vonatkozóan, hogy Tarnay Frigyes és családja a Hunyadi János út 15. sz. alatti ingatlanban élt többek közt egy 1942-es telefonkönyv szolgál bizonyítékként.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzatának a kerület területén felállítható emléktáblákról szóló 21/2009. (IX.25.) Kt. rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 2. §-a alapján „Budapest I. kerület közigazgatási területén, közterületen vagy közterületről látható helyen (telken, építményen, növényzeten) emléktáblát csak a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat helyezhet el.”

A Rendeletben szabályozott általános feltételeknek és a Rendelet 3. § (1) bekezdése szerinti mérlegelési szempontoknak megfelel egy Tarnay Frigyes emléktábla elhelyezése azon ingatlan homlokzatán, melyben családjával élt.

Az ingatlan világörökségi területen helyezkedik el, egyedi védelem alatt nem áll. A műemlékvédelemmel kapcsolatos szabályokról szóló 449/2025. (XII.29.) Korm. rendelet 38.§ (4) bekezdése értelmében a tábla elhelyezése településképi bejelentéshez kötött, tehát a tábla megjelenését, méretét, anyagát, szövegezését Önkormányzatunk külön településképi hatósági eljárás keretében vizsgálja. Jelen döntés szerinti hozzájárulás tehát nem mentesíti a kérelmezőt az egyéb jogszabályok által előírt településképi hozzájárulás megszerzése alól.

A Rendelet 4. §-a szerint a „*nem önkormányzati tulajdont érintő emléktábla elhelyezése esetén ehhez előzetesen be kell szerezni az ingatlantulajdonosok hozzájárulását.*” Tekintettel arra, hogy a kérelem benyújtója a Társasház nevében a Társasház közös képviselője, így a kérelem tulajdonjogi szempontból igazolt.

Tájékoztatam a Képviselő-testületet, hogy jelen előterjesztés döntésének nincsen költségvetési vonzata, a kérelmezők a táblával kapcsolatos minden költséget vállalnak.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 46. § (1) bekezdése alapján az ülés nyilvános, és az Mötv. 50. §-ából levezethető főszabály alapján a képviselő-testület egyszerű többséggel szavaz.

Fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet jelen előterjesztés megtárgyalására!

2. DÖNTÉSI JAVASLAT

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete

.../2026. (.....) önkormányzati határozata

Tarnay Frigyes emléktábla elhelyezéséről a Budapest I. kerület, Hunyadi János út 15. szám alatti lakóházra

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzatának a kerület területén felállítható emléktáblákról szóló 21/2009. (IX.25.) Kt. rendelete 3. § (1) bekezdése alapján hozzájárul ahhoz, hogy a Budapest I. kerület, Hunyadi János út 15. szám alatti lakóház utcai homlokzatára kihelyezésre kerüljön Tarnay Frigyes emléktáblája a kérelmezők vállalásának megfelelően teljes költségviselésük mellett a jogszabályok által előírt hatósági hozzájárulások és engedélyek beszerzése esetén.

Határidő: az érintett felek értesítése a döntéstől számított 8 napon belül

Felelős: polgármester

3. AZ ELŐTERJESZTÉS MEGFELELŐSÉGÉRE VONATKOZÓ ALÁÍRÁSOK:

Az előterjesztés
szakmailag megalapozott:

Bajnóczi-Márton Melinda
főépítész

Az előterjesztés
és a döntés költségvetési
kihatásainak vizsgálata és
megjelenítése megtörtént:

Kis Tímea
gazdasági igazgató

Az előterjesztés törvényességi
vizsgálata megtörtént:

dr. Bartos Diána
aljegyző

Budapest, 2026. február „4”

Az előterjesztés
tárgyalásra alkalmas:

dr. Sölch Gellért
jegyző

Az előterjesztést a Képviselő-
testület ülésére benyújtom:

Böröcz László
polgármester

Budapest, 2026. február „4”